

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Betekenis meldcode

Trivium is verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van ondersteuning aan leerlingen. Dat is zeker aan de orde in geval van onderwijs aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling. Wij verwachten dat medewerkers in de contacten met leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen. Deze meldcode helpt de medewerkers om de goede stappen te nemen bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer. Daaronder worden ook begrepen geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers.

Onder *kindermishandeling* wordt verstaan: elke vorm van interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die voor een minderjarige bedreigend of gewelddadig is. Dit gebeurt door de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat. Het gaat om actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade ontstaat of dreigt te ontstaan bij de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.¹ Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking, verwaarlozing en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten.

De meldcode is onderdeel van het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers. Op de locaties en in het overleg van de ondersteuningscoördinatoren is regelmatig aandacht voor de code. Indien nodig worden trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aangeboden, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling op peil wordt gehouden. De werking van de meldcode wordt regelmatige geëvalueerd en zo nodig worden acties in gang gezet om de kennis over en het gebruik van de meldcode te bevorderen.

Verantwoordelijkheden

Iedere medewerker kan signalen opvangen die kunnen duiden op kindermishandeling en/of huiselijk geweld. De medewerker krijgt een vermoeden door het gedrag van een leerling; de mentor verneemt iets merkwaardigs in het mentorgesprek; de conciërge wordt door een leerling in vertrouwen genomen etc. Geen enkele medewerker gaat met een vermoeden zelf aan de slag, maar meldt het vermoeden bij de ondersteuningscoördinator van de locatie. Deze schakelt vervolgens de orthopedagoog of schoolpsycholoog² in. Samen doorlopen zij het stappenplan. Samen beslissen ze over de vraag of en zo ja hoe, de medewerker die de melding deed hierbij betrokken wordt.

¹ [Afwegingskaders voor 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' gepresenteerd - VO-raad](#)

² De GD-er is tevens de aandachtsfunctionaris. Zie hiervoor ook het Veiligheidsplan Trivium.

Stappenplan

Het wettelijk meldrecht voor huiselijk geweld en kindermishandeling biedt alle medewerkers met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van de leerling.³ Onderstaande stappen beschrijven hoe een medewerker met een geheimhoudingsplicht op een zorgvuldige manier omgaat met dit meldrecht.

- **Stap 1 - In kaart brengen van signalen**

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een hiervoor bevoegde collega.

Signalen van geweld door een beroepskracht in een zorg- of onderwijsrelatie

Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een medewerker ten opzichte van een leerling, meld de signalen dan bij de leidinggevende. In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Signalen van geweld tussen leerlingen

Signalen over mogelijk geweld tussen leerlingen op school vallen niet onder het stappenplan van de meldcode. Meld deze signalen bij de leidinggevende. Deze zorgt voor melding aan de Inspectie of een andere toezichthouder.

---

³ We verwarren nog wel eens meldcode en meldplicht. In het onderwijs zijn wij als beroepskrachten die met kinderen en jongeren werken verplicht om de meldcode te gebruiken, het is niet vrijblijvend. Dit is echter nog geen meldplicht: door te werken met een Meldcode blijft de beslissing om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling wel of niet te melden, berusten bij de professional. In enkele gevallen is er wel sprake van een meldplicht, zie ook: <https://www.schoolenveiligheid.nl/wp-content/uploads/2023/02/Meldcodemeldplicht-vo-mbo.pdf>

- **Stap 2 - Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding.**

Bespreek de signalen met de ondersteuningcoördinator of de gedragsdeskundige op de vestiging. De gedragsdeskundige of de ondersteuningcoördinator vraagt zo nodig ook advies aan Veilig Thuis of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel. Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies vast in het volgsysteem.

- **Stap 3 - Gesprek met de leerling en ouders/verzorgers**

Leg de leerling en ouders/verzorgers het doel uit van het gesprek. Beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan. Vraag de leerling om een reactie hierop te geven.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de leerling is alleen mogelijk als

- er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de leerling door dit gesprek het contact met de begeleider zal verbreken en dat de leerling daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

Overweeg bij het zetten van stap 3 of het noodzakelijk is om, gelet op de bedreiging van de ontwikkeling van de leerling, ook een melding te doen in de verwijsindex risicojongeren. Een melding in de verwijsindex is geen alternatief voor het doen van een melding van kindermishandeling bij Veilig Thuis.

- **Stap 4 - Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraag in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan Veilig Thuis.**

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de leerling het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Raadpleeg in geval van twijfel altijd (opnieuw) Veilig Thuis.

- **Stap 5 - Beslissen: zelf hulp organiseren of melden én Hulp organiseren en effecten volgen⁴**

Als op basis van de afweging in stap 4 een melding niet nodig is, maar dat in overleg en met hulp via het Centrum Jeugd en Gezin de leerling en het gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermd is, wordt de noodzakelijke hulp via het Centrum Jeugd en Gezin georganiseerd. Volg de effecten van de hulp. Als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint, maak dan na een gesprek met de leerling en ouders/verzorgers opnieuw een melding bij Veilig Thuis. Overleg bij de melding met Veilig Thuis wat na de melding, binnen de grenzen van gebruikelijke werkzaamheden van de melder, hij of zij zelf nog kan doen om de leerling tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. Bespreek de melding vooraf met de leerling en of met de ouder (als de leerling nog geen 16 jaar oud is):

- leg uit waarom je van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
- vraag de leerling uitdrukkelijk om een reactie;

---

⁴ Bij acute en/of structurele onveiligheid dien je melding te doen bij Veilig Thuis (stap 2 in het afwegingskader). Dus ook als je hulp kan organiseren, betekent dit niet dat je af ziet van een melding. Om goed af te kunnen wegen of er sprake is van structurele en/of acute onveiligheid kan je bijvoorbeeld de app 'Meldcode Onderwijs' downloaden en de stappen doorlopen. Zie ook de voorbeelden in het afwegingskader.

- in geval van bezwaren van de leerling, overleg op welke manier je tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
- is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om de leerling of het gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in de afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of het gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- doe een melding indien naar je oordeel de bescherming van de leerling of het gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de leerling over de melding wordt afgezien als er:

- concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, die van de melder of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- goede redenen zijn om te veronderstellen dat de leerling daardoor het contact met de begeleider vanuit de school zal verbreken.

Nadere afspraken

Bij mogelijke meldingen bij Veilig Thuis zijn altijd de ondersteuningscoördinator, een gedragsdeskundige en de regisseur ondersteuning betrokken.

Meldingen bij Veilig Thuis worden uitsluitend door de gedragsdeskundige gedaan.

De directeur van de vestiging en de algemeen directeur worden altijd op de hoogte gebracht van een melding bij Veilig Thuis.

Meer informatie

Meer informatie over de meldcode en het afwegingskader is te vinden op https://www.augeo.nl/demo/Afweging_onderwijs/